

combinations, juxtapositions and phrases. **Conclusions:** The structural organization of the five groups of biblionyms has been investigated in the course of the analysis; this revealed that multiple component proper names, namely, word combinations and phrases prevailed, which is mainly due to the proper names for the designation of informational newspaper material as well as scientific and official texts. This can be explained by the need to disclose the nature of the nominated object and the pragmatic factors of the biblionyms' proper functioning.

Key words: onomastics, ideonym, biblionym, structural type, composite, one-component onyms, multi-component onyms.

УДК 811.161.2'372.21

КОЗЛОВСЬКА Дар'я Валеріївна

кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Донецького національного університету імені Василя Стуса,

тел.: + 38 066 7737550; e-mail: kozlovskayadv@meta.ua;

ORCID ID: 0000–0002–5731–5375;

DOI: <https://doi.org/10.18524/2410–3373.2019.22.195023>

СТИЛЕТВІРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТРОПОЕТОНІМІВ У ТЕКСТАХ РОМАНІВ ЛАРИСИ ДЕНИСЕНКО «КАВОВИЙ ПРИСМАК КОРИЦІ» ТА «САРАБАНДА БАНДИ САРИ»

Анотація. Метою статті є аналіз стилетвірних особливостей антропоетонімів. **Об'єктом** дослідження є антропоетоніми у текстах романів Лариси Денисенко «Кавовий присмак кориці» та «Сарабанда банди Сарі». **Предметом** дослідження є стилетвірні особливості аналізованих антропоетонімів. Відповідно до мети й об'єкта дослідження використано такі **методи:** описовий, контекстуально-інтерпретаційний та метод етимологічного аналізу. Сукупність вищеперерахованих методів визначає вектор розвитку дослідження, що дозволяє проаналізувати стилетвірні особливості функціонування антропоетонімів у художньому тексті. Особові імена розглянуто як засіб стилетворення, описано їхній стилістичний потенціал. Показано, що антропоетоніми реалізують свої виражальні можливості, відіграючи роль потужного характеризувального складника художнього тексту. Постаючи виразним компонентом у системі образотворчих засобів, вони допомагають розкрити авторську манеру викладу тексту. **В результаті** дослідження встановлено, що стилетвірна функція антропоетонімів виявляється двоя-

ко — в інформаційно-стилістичному та емоційно-стилістичному аспектах. Антропоетоніми виконують інформаційно-стилістичну роль через етимологічне значення та варіативність найменування, а емоційно-стилістичні смисли виражаються фонетичною й словотвірною формою імені, його асоціативністю, контрастуванням імені й образу персонажа. Зроблено **висновки** про те, що інформація та емоція, змістовність антропоетонімів та їхня художність мають вагоме значення для формування авторського ідіостилю. **Практична цінність** розвідки полягає у можливості використання поданого матеріалу під час читання спецкурсів із поетонімології, на практичних заняттях із стилістики, семінарах із новітньої української літератури тощо. **Перспективи** вбачаємо в аналізі стилетвірних особливостей антропоетонімів у текстах сучасної жіночої прози.

Ключові слова: антропоетонім, стилетвірна роль, інформаційний аспект, емоційний аспект, ідіостиль.

ВСТУП

Пропоновану статтю присвячено осягненню стилетвірних характеристик антропоетонімів. **Мета** статті полягає в аналізі стилетвірної специфічності антропоетонімів у художніх текстах. **Об'єктом** дослідження є антропоетоніми у текстах романів Лариси Денисенко «Кавовий присмак кориці» та «Сарабанда банди Сари». **Предметом** дослідження є стилетвірні особливості аналізованих антропоетонімів. **Практична цінність** розвідки полягає у можливості використання поданого матеріалу під час читання спецкурсів із поетонімології, на практичних заняттях із стилістики, семінарах із новітньої української літератури тощо.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

На думку О. П. Горенко, антропоетоніми є специфічною літературною акциденцією, унікальним явищем «за своєю епістемологічною природою» (Gorenko, 2008, с. 3). Пізнання сюжету, розуміння сутності персонажів, осмислення концепції автора стають можливішими й доступнішими не в останню чергу завдяки витлумаченню антропоетонімів. Водночас словесна характеристика денотата, висвітлення його характеру через учинки та взаємини з іншими персонажами, сюжетна лінія твору загалом постають універсальним способом наповнення пропріальних одиниць певною семантикою (Beley, 2002, с. 12). З огляду на беззаперечну важливість антропоетонімів як потужних виражально-характеризувальних складників художнього

тексту багато дослідницької уваги приділяється їхньому вивченню, зокрема в аспекті визначення характеристик ідіостилу автора (праці Н. М. Бербер, Е. В. Боевої, А. І. Вегеш, О. Ю. Карпенко, Т. І. Крупеньової, О. В. Лавер, О. Р. Сколздри-Шепітько та ін.).

Відповідно до мети й об'єкта дослідження використано такі **методи**: описовий метод, який дає змогу з'ясувати особливості функціонування антропоетонімів у текстах і виявити взаємозв'язки між ними; контекстуально-інтерпретаційний метод, за допомогою якого на основі врахування контекстів здійснено інтерпретацію інформації, закладеної у текстах завдяки вживанню антропоетонімів; метод етимологічного аналізу, застосований для визначення міри відповідності допоетонімної семантики особових імен сутності персонажів. Сукупність вищеперерахованих методів визначає вектор розвитку дослідження, що дозволяє проаналізувати стилетвірні особливості функціонування антропоетонімів у тексті.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Згідно з одним із постулатів Ю. О. Карпенка щодо специфіки власної назви в художньому тексті, антропоетоніми виконують інформаційно-стилістичну роль через етимологічне значення та варіативність найменування, а емоційно-стилістичні смисли виражаються фонетичною й словотвірною формою імені, асоціативністю імені, контрастуванням імені й образу персонажа.

Незалежна від думки оточуючих лінія поведінки героїв роману «Кавовий присмак кориці» суголосна кредо творчості Лариси Денисенко — «довіряти іншим, вірити собі та вчитися жити своїм життям». А протагоністка довіряє лише собі, й стороння думка її ніколи не обходить: вона «переконана, що її народжено... для того, щоби хтось, а може, й усі, тамуючи подих, слухали її голос. «Я — дивна, цікава і складна людина...» (Denysenko, 2011, с. 20). Такій зарозумілій героїні й ім'я дано оригінальне («Кохання мало своє ім'я, її звали — *Алісою. Аліса* з дивовижної країни» (Denysenko, 2011, с. 17)). У ній є щось від Аліси Льюїса Керролла — своєрідність, слідування своїм інстинктам, зацікавленість у знайомствах із новими людьми, схильність до дивних із точки зору звичайної людини вчинків тощо. Значення слова, що лягло в основу імені *Alica*, відбиває впевненість героїні у власній унікальності. Згідно зі словником-довідником «Власні імена людей», ім'я *Alica* — «запозичене; фр.; *Alise*; можливо, від гр. *alētheia* — істина; можливо, скоро-

чений варіант імені *Каліста*» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 118); *Каліста* — «жін. до *Каліст*»; скорочені (усічені) варіанти: «*Каля; Аліса, Аля*» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 146); *Каліст* — «гр.; *kallistos* — найкращий, найвродливіший» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 66). Уживання імені *Аліса* в плуральній формі демонструє негативне ставлення до героїні приятеля закоханого в неї Леся: «*І до дуни Алісу... Ніяких аліс на твоєму похороні*» (Denysenko, 2011, с. 200). Рідкісні імена, обрані Алісою для представлення, підкреслюють її неординарну сутність: «...чи можна познайомитися з вами? Вона відповіла: «Авжеж. **Теодозій**... Але ви мене можете звати **Телісфором**»» (Denysenko, 2011, с. 177–178); «...я сказала, що... він може звертатися до мене як до **Телісфора**, бо **Телісфор** — це для близьких приятелів» (Denysenko, 2011, с. 188).

Інші жінки Леся програвали Алісі в оригінальності, незвичайності, несхожості ні на кого. Бажання «блискучої акомпаніаторки» Галини знайти родинний затишок відображено в етимологічному значенні її імені: *Галина* — «гр.; *galēnē* — спокій, тиша; штиль на морі, тиха погода» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 127). «Обдарована, але не талановита» піаністка Ілона була «ніжна та юна». Ім'я *Ілона* — «запозичене; угор. *Ілона*; те саме, що *Олена*» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 143); *Олена* — «гр.; ім'я *Helenē, Helena*; можливо, від *helē* — сонячне світло або *helenē* — смолоскип» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 169). Однак Лесь потребував не «сонячного світла», а «місячного сяйва», випромінюваного Алісою: «*З нею не нудно, вона здатна творити, грати, вдавати... Вона захоплює спалахами життя, вона випромінює місячне сяйво...*» (Denysenko, 2011, с. 173–174).

В анотації до роману його представлено як історію непорозумінь, що «може виявитися трикутником, або чотирикутником, а може й тим, чому поки що немає назви у нашому вимірі» (Denysenko, 2011, с. 2). Три з чотирьох імен учасників любовного чотирикутника співзвучні: *Аліса* — *Олесь* — *Олег*. І лише одне ім'я — *Мітя* — вибивається з ряду, проте авторка несподівано об'єднує імена коханців Олега та Міті шляхом уживання імені та прізвиська Олегового улюбленого барда: «...«**Олег Мітяєв**», — читаю я крізь сміх. «**Мітя Олегов**». Навмисне такого годі вигадати. «Чий же, чий ти, батьку Олеже?» — питаю я себе, і сам собі відповідаю: «**Олег — Мітяєв**»» (Denysenko, 2011, с. 223).

Звернемося до етимологічного значення імен головних чоловічих персонажів роману «Кавовий присмак кориці». У словнику «Власні

імена людей» знаходимо такі відомості: *Олесь* — скорочений варіант імені *Олександр*, який під впливом літературних найменувань *Олесь Гончар*, *Олесь Донченко* та ін. фіксується як документальне ім'я (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 86); *Олександр (Олесь, Лесь)* — «гр.; alexō — захищаю і anēr (род. andros) — чоловік (буквально: мужній оборонець; захисник людей)» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 84). Лесь, згідно з етимологічним значенням свого імені, наприкінці цієї історії виявився захисником нетрадиційної пари. Син зрозумів батька, збагнув, що він має право жити своїм життям, і, не бентежачи, підтримав його. Ім'я *Олег* має таке походження: «сканд.; ст.-сканд. *Helgi* — святий, священний» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 84). Одним зі значень слова *святий* є «морально чистий, благородний, бездоганний у житті, поведінці тощо; не винний у чому-небудь, перед кимсь; безгрішний». Крім того, одне з кількох значень слів *святий* і *священний* — «який глибоко шанують; дорогий» (Suchasnyj slovnyk ukrajins'koji movy : v 11 t., 1978, сс. 102, 103, 106). Тож вибором імені *Олег* для батька підкреслено незмінну шанобливість сина до нього. Відзначимо, що серед варіантів імені *Олег* у словнику-довіднику подано *Лесь* (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 84). Такий зв'язок між іменами підтверджує цінність батька для сина та неявну схожість між ними.

Пов'язані між собою й імена персонажів, які є подружжям, — Івана та Яни. Завдяки частому вживанню словосполучення *Іван та Яна* («Я пішов у гості до **Івана та Яни**» (Denysenko, 2011, с. 116); «**Іван та Яна** повсякчас усіх повідомляли, що вбиральню тимчасово пошкоджено...» (Denysenko, 2011, с. 117); «**Ця подія відбулася тут, у Івана та Яни...**» (Denysenko, 2011, с. 120)) чоловік і дружина сприймаються як одне ціле. Зазвичай іменем *Іван* називають позитивних персонажів, які своєю присутністю привносять у життя інших любов, доброту, душевне тепло. В цих випадках характер персонажа відповідає значенню імені — «Божа благодать; дар богів» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 61). Гармонійність подружжя підтверджується фактом утворення імені дружини від іншої форми імені її чоловіка (*Яна* — жіноче до *Ян* (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 192); *Ян* — «запозичене; п., ч. *Jan*, слц. *Ján*, бр. *Jan*; те саме, що *Іван*» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 112)).

Ще одна подружня пара, але з іншою моделлю стосунків, — Андрій і Жєня: «**Андрій** — яскрава картинка, що її вона приколпила до себе» (Denysenko, 2011, с. 126). Етимологічне значення імені не завжди збі-

гається із сутністю персонажа, його характером і поведінкою. Ім'я *Андрій* походить від грецького *andreios* — «мужній, хоробрий» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 38). У тексті немає прикладів поведінки персонажа, яка б відповідала таким характеристикам. Ім'я *Євгенія* — жіноче до *Євген* (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 136); у свою чергу, ім'я *Євген* походить від грецького слова *eugenēs*, яке означає «благородний, шляхетний» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 57). Підтвердження благородної поведінки Жені так само відсутнє, натомість читаємо у романі зовсім протилежне: «*Женя... по-хамськи держала себе з галерейниками та спонсорами... Вона вбралася в костюм — це був вияв поваги, гідної поведінки... в Женинім розумінні*» (Denysenko, 2011, с. 123). У контрастуванні імені та образу знаходить вираження емоційний момент стилістичної функції імені. Невідповідність імені людини її характеру чи зовнішності в реальному житті теж викликає різні емоції — від здивування до відрази. З цього приводу письменник Анатолій Бортняк пише: «Мені доводилося зустрічати чорняву, мало не як негритянка, жінку, звану болгарським іменем *Сніжана*, що якраз, навпаки, асоціюється з білим, сніговим кольором. Парадоксальне поєднання, таке ж, на мій погляд, неестетичне, як «чорний сніг»» (Bortnyak, 2003, с. 26). У художньому ж тексті ця невідповідність грає роль засобу реалізації однієї з визначальних функцій літератури — емоційної, викликаючи інтерес до персонажа завдяки розбіжностям у картині його зображення.

Дитину першої пари звать *Соломійка*, другої — *Назар*. Для називання дівчинки авторка вживає деминутив («...привела в кімнату малу *Соломійку*. *Кумедну, великооку дівчинку*» (Denysenko, 2011, с. 116)), у той час як хлопчика іменує виключно повним іменем, тому що цей чотирирічний небіж головного героя, як іронічно зауважив останній, «усвідомлював, у якому світі всі ми живемо», і ще на святкуванні свого першого року народження промовив: «*Люди — блєді*» (Denysenko, 2011, с. 124), як цілком доросла людина. Найменування дітей персонажів відповідають характерам їхніх батьків і атмосфері в родинях.

Сюжет роману «Сарабанда банди Сари» розгортається навколо чоловіка на ім'я *Павло*, в якого під час відрядження його нареченої тимчасово оселяються її родичі — дядько і дванадцятирічний двоюрідний брат, що стає поштовхом для кардинальної зміни життєвих поглядів головного героя. Крізь усю оповідь червоною ниткою проходить думка про роль жінок (нової коханої Сари, попередньої дружини Інни,

матері) у житті протагоніста. Його залежність від жінок пояснюється на рівні антропоетонімікону, й навіть у заключному епізоді твору він пропонує Сарі обмінятися не чим іншим, як іменами: «*Знаєш, краще б нас звали навпаки. Мені більше пасує Ра, ніж Ло. Ло звучить жіночніше. Давай мінятися?*» (Denysenko, 2008, с. 239).

Розглянемо етимологічне значення фемінопоетонімів у тексті роману для з'ясування міри відповідності йому сутності персонажів. Спочатку здається можливим на асоціативному рівні співвіднести з етимологічним значенням імені факт канонізації церквою святої Сари та «канонізацію» героєм своєї коханої Сари («д.-євр.; ім'я *Sārā*; від *sārā* — знатна, княгиня» (Vlasni imena Iyudej, 2005, с. 178)), адже відомо, що церква канонізувала знатних людей: «*Свята Сара не канонізована католицькою церквою, але це не заважає їй бути справжньою святою для всіх циган та мандрівників. А я канонізував свою Сару для себе. «Відтепер ти — моя свята»»* (Denysenko, 2008, с. 38). Однак авторка несподівано розвінчує впевненість читача в тому, що головна героїня носить єврейське ім'я: «*...Сара — не стовідсоткова єврейка! У Сари мати — гойка! Це її ім'я ввело його в оману»* (Denysenko, 2008, с. 201). Виявляється, що ім'я протагоністки утворено шляхом поєднання перших складів двох особових імен: «*А Сара отримала своє ім'я завдяки компромісу... мати хотіла назвати її Сашею, а батько — Радмилою, вони... вирішили назвати її або Расою, або Сарою, щоб поєднати два імені. Перемогла Сара. Бо ім'я Раса всім вдалося надзвичайно агресивним, хоча, на мій погляд, Раса — це вінтажно!»* (Denysenko, 2008, с. 202).

Ім'я Інна походить від латинського слова *innō* — плаваю (Vlasni imena Iyudej, 2005, с. 143). Враховуючи іронічність роману, можемо з натяжкою використати переносне значення слова *плавати* — «не знаючи, не розуміючи чого-небудь, говорити або діяти наздогад» (Suchasnyj slovnyk ukrajins'koji movy : v 11 t., 1975, с. 554). Будучи завжди впевненою у власній правоті, перша дружина головного героя Інна часто не мала рацію. Твердість цієї жінки у керуванні життям чоловіка підкреслюється подвійним *n* у її імені: «*«Зваж на те, що подвійні літери імені додають людині цілеспрямованості від народження. Це як стукіт клювака — доки не приб'є нещасну комаху, доти стукатиме...»*. Так казав про Інну мій друг Тимофій» (Denysenko, 2008, с. 9).

Продовжує ряд жіночих персонажів, що мають вплив на Павла, колишня дружина його друга Єва, яка підказує йому лінію поведінки

у складній ситуації: «*Єво-Євітто. Ти мені сьогодні дуже допомогла... Я зрозумів, яким я був глухим. До всього*» (Denysenko, 2008, с. 138). Це жіноче ім'я викликає конкретні асоціації. Періодичні авторські відсилки до знакових перифразів і міфоантропоніма розкривають важливість цієї жінки у житті протагоніста: «*От навіщо виходити заміж за вояків, скажи мені, перша жінко?*» (Denysenko, 2008, с. 139); «*...навіщо я послухався Єви? Саме так думав колись і Адам*» (Denysenko, 2008, с. 169); «*...одружується на жінці, яка носить ім'я відомої звабниці яблуками...*» (Denysenko, 2008, с. 80).

Спостерігаємо контрастування характеру матері головного героя та етимологічного значення її імені. У цьому випадку, як і в разі найменування персонажів «Кавового присмаку кориці» Андрія та Євгенії, виходить на перший план емоційний аспект стилістичної функції імені. Грецьке ім'я *Лариса* походить від «*Laris(s)a* — Лариса (назва міста) або від *laros* — чайка» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 150). Як відомо, чайки вписуються практично в будь-яке середовище існування. Лариса ж, її чоловік і син були «не дуже схильні до контактів» («*...ми, моя родина — хатка відлюдника*» (Denysenko, 2008, с. 130–131)). Проте комунікабельна «банда Сари», прийнявши Павла до своєї «родини-гуртожитку», визнає своєю і його матір. Показово, що це визнання відбувається на підставі використання знайомими героїні гіпокористичного імені *Ляля*: «*А ти знаєш, що ти — латентний єврей?.. Ніде, крім єврейських родин, Ларис не звать Лялями. А твою маму багато хто зве Лялею. Я чув*» (Denysenko, 2008, с. 231).

Етимологічне значення чоловічих імен у текстах романів пов'язане з характерними рисами денотатів. Згідно зі значенням свого імені (*Павло* — «лат.; *paulus* — малий» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 88)), головний герой, досить успішно реалізований у своїй сфері діяльності, інколи поводить себе, наче дитина, що потребує «кормачничого життя», звісно, в особі жінки. Дядько Сари Геннадій як професор та як представник «роду Полонських» цілком відповідає своєму імені — «гр.; *gennadas* — благородний, шляхетний; родовитий (пор. генеалогія — родовід та ін.)» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 51). Рідкісне ім'я Сариного брата Емілія запозичене — «нім. *Emil*; від римського родового імені *Aemilius*; можливо, від *aemulus* — послідовник; ревнитель» (Vlasni imena lyudej, 2005, с. 57). Хлопчик дійсно є послідовником усіх сімейних традицій — від старанної гри на фортепіано й культу їжі

(«Серйозне ставлення Полонських до сніданків — це родинна мантра...» (Denysenko, 2008, с. 173)) до постійного обговорення всього, що відбувається з родичами та друзями.

Щодо варіантів імені *Сара*, вони незначні в тексті, випадкові: *Сарусею* її одноразово називає начальник — чоловік, який «*дуже любить вигадувати ніжні імена*» (Denysenko, 2008, с. 176), а *Саркою* — брат від невдоволення бажанням дорослих поспілкуватися без нього: «*«Емілю, а тобі не час пройтися із Террі?» «Здихатися мене хочеш? Про Сарку поговорити?»...»* (Denysenko, 2008, с. 207–208). У цьому випадку нечисленність варіантів імені свідчить про цілісність образу персонажа. Натомість варіанти іменування Павла різноманітні: одні характеризують бачення персонажа самим собою та оточуючими як дорослої особистості (*Павич, Пол*), інші показують його дитячу сутність (*Павлик, Павлуша, Пацюня*).

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи вищезазначене, можемо підкреслити, що антропоніми у текстах романів Лариси Денисенко відіграють значну роль у стилетворенні. Постаючи виразним компонентом у системі образотворчих засобів, вони допомагають розкрити авторську манеру викладу тексту. Стилєтвірна функція антропонімів виявляється двояко — в інформаційно-стилістичному та емоційно-стилістичному аспектах. Виразниками характеризувальної інформації, закладеної в антропоніми, є етимологічне значення імені й варіативність іменування. Щодо емоційного складника стилєтвірної функції, антропоніми формують ставлення читача до зображуваного, викликаючи в нього різноманітні почуття. Емоційний аспект стилєтворення виражається фонетичною й словотвірною формою імені, асоціативністю імені, різними видами невідповідності, зокрема імені й образу. Ознаками ідіостилію авторки є вживання рідкісних, запозичених імен, демінутивів, імен із прозорою допоетонімною семантикою, імен, що викликають певні асоціації, імен, що не відповідають образіві, вживання ряду співзвучних імен тощо. Інформація та емоція, змістовність антропонімів та їхня художність мають вагоме значення для формування авторського ідіостилію.

Подальшим напрямом дослідження визначаємо аналіз стилєвірних особливостей антропонімів у текстах сучасної жіночої прози.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белей Л. О. Нова українська літературно-художня антропонімія: проблеми теорії та історії : монографія. Ужгород : ІНВАЗОР, 2002. 176 с.
2. Бортняк А. А. Неатлетичний Аполлон і чорнява Сніжана (Із бесід з тими, хто прагне оволодіти культурою мови). *Урок української* : науково-публіцистичний журнал-дайджест. 10/2003. № 10. С. 25–26.
3. Власні імена людей : словник-довідник / уклад. Л. Г. Скрипник, Н. П. Дзятківська ; ред. В. М. Русанівський. 3-те вид., виправл. Київ : Наукова думка, 2005. 335 с.
4. Горенко О. П. Літературний антропонім: концепт та інтерпретація (на матеріалі творів американських романтиків) : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.01.06 ; 10.01.04. Київ, 2008. 36 с.
5. Денисенко Л. В. Кавовий присмак кориці : роман. Київ : Нора-Друк, 2011. 240 с.
6. Денисенко Л. В. Сарабанда банди Сари : роман. Київ : Нора-Друк, 2008. 240 с.
7. Словник української мови: в 11 томах. Київ : Наукова думка, 1970–1980. URL: sum.in.ua

REFERENCES

- Beley, L. O. (2002). Nova ukrajins'ka literaturno-hudozhnja antroponimija: problemy teoriji ta istoriji : monografija. Uzhhorod : INVAZOR.*
- Bortnyak, A. A. (2003). Neatletychnyj Apollon i chornyava Snizhana (Iz besid z tymy, hto pragne ovolodity kul'turoju movy). In: Urok ukrajins'koji : scientific and nonfiction journal-digest, Vol. 10. Pp. 25–26.*
- Vlasni imena lyudej : dictionary-handbook (3rd ed.) (2005). Kyiv : Naukova Dumka.*
- Gorenko, O. P. (2008). Literaturnyj antroponim: kontsept ta interpretatsija (na materiali tvoriv amerykans'kyh romantykiv), Degree Thesis, Taras Shevchenko National University of Kyiv.*
- Denysenko, L. V. (2011). Coffee Flavor of Cinnamon : a novel. Kyiv : Nora-Druk.*
- Denysenko, L. V. (2008) Saraband of Sarah's Gang : a novel. Kyiv : Nora-Druk.*
- Ukrainian Language Dictionary: in 11 volumes (1970–1980). Kyiv : Naukova Dumka. URL: sum.in.ua*

КОЗЛОВСКАЯ Дарья Валерьевна

кандидат филологических наук, старший преподаватель кафедры украинского языка Донецкого национального университета имени Василя Стуса; тел.: + 38 066 7737550; e-mail: kozlovskayadv@meta.ua; ORCID ID: 0000–0002–5731–5375

СТИЛЕОБРАЗУЮЩИЕ ОСОБЕННОСТИ АНТРОПОЭТОНИМОВ В ТЕКСТАХ РОМАНОВ ЛАРИСЫ ДЕНИСЕНКО «КОФЕЙНЫЙ ПРИВКУС КОРИЦЫ» И «САРАБАНДА БАНДЫ САРЫ»

Аннотация. Целью статьи является анализ стилеобразующих особенностей антропоэтонимов. **Объект** исследования — антропоэтонимы в текстах романов Ларисы Денисенко «Кофейный привкус корицы» и «Сарабанда банды Сары». **Предмет** исследования — стилеобразующие особенности рассматриваемых антропоэтонимов. Согласно цели и объекту исследования использованы следующие **методы**: описательный, контекстуально-интерпретационный и метод этимологического анализа. Совокупность вышеперечисленных методов определяет вектор развития исследования, позволяя проанализировать стилеобразующие особенности функционирования антропоэтонимов в художественном тексте. Личные имена рассмотрены как средство стилеобразования, описан их стилистический потенциал. Показано, что антропоэтонимы реализуют свои выразительные возможности, играя роль мощной характеризующей составляющей художественного текста. Являясь выразительным компонентом в системе изобразительных средств, они помогают раскрыть авторскую манеру изложения текста. **В результате** исследования установлено, что стилеобразующая функция антропоэтонимов проявляется двояко — в информационно-стилистическом и эмоционально-стилистическом аспектах. Антропоэтонимы выполняют информационно-стилистическую роль посредством этимологического значения и вариативности наименований, а эмоционально-стилистические смыслы выражаются фонетической и словообразовательной формой имени, его ассоциативностью, контрастированием имени и образа персонажа. Сделаны **выводы** о том, что информация и эмоция, содержательность антропоэтонимов и их художественность имеют большое значение для формирования авторского идиостиля. **Практическая ценность** исследования заключается в возможности использования представленного материала при чтении спецкурсов по поэтонимологии, на практических занятиях по стилистике, семинарах по новейшей украинской литературе и т. п. **Перспективы** видим в анализе стилеобразующих особенностей антропоэтонимов в текстах современной женской прозы.

Ключевые слова: антропоэтоним, стилеобразующая роль, информационный аспект, эмоциональный аспект, идиостиль.

Darya V. KOZLOVSKA

Candidate of Philological Sciences, Senior Lecturer of Department of Ukrainian Language of Vasyl' Stus Donetsk National University; tel.: + 38 066 7737550; e-mail: kozlovskayady@meta.ua; ORCID ID: 0000–0002–5731–5375

STYLE-FORMING PECULIARITIES OF ANTHROPOETONYMS IN THE TEXTS OF NOVELS «COFFEE FLAVOR OF CINNAMON» AND «SARABAND OF SARAH'S BAND» BY LARYSA DENYSENKO

Summary. *The purpose of the article is to analyze stylistic features of the anthropoetonyms. The object of the study is the anthropoetonyms in the texts of Larysa Denysenko's novels «Coffee Flavor of Cinnamon» and «Saraband of Sarah's Bang». The subject of the study is the stylistic features of analyzed anthropoetonyms. According to the purpose and the object of the study, the following methods were used: descriptive, contextual-interpretative and etymological analysis. The complex of above methods determines the vector of research development, reveals the stylistic peculiarities of the functioning of anthropoetonyms in literary-art text. Becoming an expressive component of the expressive means' system, anthropoetonyms help to expose the author's text presentation style. Personal names are considered as a style-forming means, their stylistic potential is described. It is shown that the anthropoetonyms realize their expressive opportunities, playing the role of a powerful characteristic component of literary-art text. As a result of the research it was established that the stylistic function of anthropoetonyms is manifested in two ways — in informational-stylistic and emotional-stylistic aspects. Anthropoetonyms play an informational-stylistic role because of the etymological meaning and variability of the name, and emotional-stylistic meanings are expressed by phonetic and word-forming form of the name, its associativity, contrast of the name and image of the character. It was concluded that information and emotion, the content of anthropoetonyms and their artistry are important for the creation of the author's idiostyle. The practical value of exploration is the ability to use submitted material during the reading of special courses in poetics, practical training in stylistics, seminars on the modern Ukrainian literature and more. Perspectives are seen in the analysis of stylistic features of the anthropoetonyms in modern women's prose texts.*

Key words: *anthropoetonym, style-forming role, informational aspect, emotional aspect, idiostyle.*